

Dosarul nr.3ra-204/23
2-13111384-01-3ra-20022023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana (jud.: S. Papuha)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: G. Mîra, V. Mihaila, E. Palanciuc)

Î N C H E I E R E

03 iulie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ion Malanciuc
Diana Stănilă
Oxana Parfeni

examinând admisibilitatea recursului depus de Stramous (Zadorojnaia) Natalia, reprezentată de avocatul Coptu Sergiu,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Stramous (Zadorojnaia) împotriva Primăriei mun. Chișinău, terț Alexandruc Diana cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil, și la cererea de chemare în judecată depusă de Zadorojnaia Natalia împotriva lui Ghenadie Alexandruc și Dianei Alexandruc cu privire la încasarea prejudiciului material și moral, obligarea demolării construcției neautorizate, compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 05 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a casat integral hotărârea din 25 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, și s-a emis o decizie nouă de respingere integrală a acțiunii depuse de Stramous (Zadorojnaia) Natalia ca neîntemeiată,

c o n s t a t ă :

La 15 martie 2013, Natalia Zadorojnaia a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ghenadie Alexandruc și a Dianei Alexandruc cu privire la obligarea demolării construcției neautorizate și repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, este proprietara apartamentului nr.X din str. Doina XXX, mun. Chișinău.

În anul 2010, când apartamentul nominalizat aparținea cu drept de proprietate bunicii sale, părinților și dânzei, în rezultatul privatizării acestuia, cu acordul vecinilor, cu respectarea legislației în vigoare, au construit o anexă sub formă de balcon la locuința respectivă, care a fost înregistrată în Registrul bunurilor imobile.

Pârâții Ghenadie Alexandruc și Diana Alexandruc sunt proprietarii apartamentului nr.X din str. Doina, XXX, mun. Chișinău.

În anul 2012, pârâții au construit deasupra anexei apartamentului său o construcție capitală, fără autorizație de construire, prin ce i-a creat impedimente și incomodități în folosirea locuinței sale, ce-i aparține cu drept de proprietate privată.

Reclamanta a reținut că, au edificat această construcție capitală fără acordul ei, fără autorizație de construire și certificat de urbanism, cu încălcarea normelor tehnice în construcție, fapt ce a dus la apariția unor fisuri și deteriorări a anexei ce îi aparține cu drept de proprietate privată.

Pe faptul construirii anexei neautorizate, s-a adresat Ministerului Afacerilor Interne, Procuraturii sect. Râșcani, mun. Chișinău, Primăriei mun. Chișinău și Inspecției de Stat în Construcții, solicitând întreprinderea măsurilor conform prevederilor legislației în vigoare și intentarea unei proceduri contravenționale pe acest fapt.

Natalia Zadorojnaia a invocat că, prin edificarea construcției neautorizate, i-a fost avariat balconul ce-i aparține cu titlu de proprietate privată, cauzându-i un prejudiciu material, pe care îl estimează în mărime de 20000 de lei, însă pentru evaluarea certă a acestui prejudiciu material este necesară dispunerea efectuării unei expertize tehnice în construcții.

La fel, i-a fost cauzat și un prejudiciu moral, ce constă în stări sufletești nesatisfăcătoare cauzate de manifestarea impertinenței din partea lui Ghenadie Alexandruc și Diane Alexandruc, pe care îl estimează în mărime de 10000 de lei.

Reclamanta consideră că, este necesar de a obliga pe Ghenadie Alexandruc și a Diane Alexandruc să înlăture încălcarea dreptului ei de proprietate, iar această înlăturare a încălcării dreptului de proprietate urmează să se efectueze prin demolarea acestei anexe construite neautorizat, având în vedere că pârâții refuză benevol să o demoleze.

În contextul enunțat, Natalia Stramous a solicitat admiterea acțiunii, încasarea din contul lui Ghenadie Alexandruc și Diane Alexandruc în beneficiul său a sumei de 20000 de lei cu titlu de prejudiciu material cauzat, a sumei de 10000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, obligarea lui Ghenadie Alexandruc și Diane Alexandruc să demoleze anexa construită neautorizat la ap.X str. Doina, XXX, mun. Chișinău.

La 18 iulie 2017, Natalia Stramous (Zadorojnaia) a depus cerere de concretizare a acțiunii înaintate împotriva lui Ghenadie Alexandruc și a Diane Alexandruc, solicitând încasarea din contul lui pârâților în beneficiul său a sumei de 46791,37 de lei cu titlu de prejudiciu material și a sumei de 10000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, obligarea lui Ghenadie Alexandruc și Diane Alexandruc să demoleze anexa construită neautorizat la ap.X din str. Doina, XX, mun. Chișinău (f.d.115-116 vol. II).

Suplimentar celor invocate în cererea de chemare în judecată depusă inițial, reclamanta Natalia Stramous (Zadorojnaia) a reținut că, prin raportul de expertiză nr.636 seria BB nr. 010696 din 28 aprilie 2015, întocmit de expertul CNEJ, Alexandr Gordînschii s-a concluzionat că, „reconstrucția balconului (logiei) în anexa “lit.A4” la apartamentul nr.XX din str. Doina, XX nu corespunde normelor în construcții și anume, NCM F.03.02-2005 art. 5..2.2.3, prin ce influențează negativ asupra stării tehnice a casei de locuit, situată pe adresa str. Doina XXX mun. Chișinău. Starea balconului din ap.X din str. Doina XX este nesatisfăcătoare, și anume în tavane sunt

prezente fisuri. Cauza apariției fisurilor tavanului reprezintă lucrările de reconstrucție efectuate la anexa “lit.A4” la ap. nr. X, care au fost efectuate cu încălcarea normelor în construcție. Pentru a readuce balconul din apartamentul nr. X în stare satisfăcătoare, este necesară efectuarea lucrărilor de reconstrucție a anexei “lit.A4” la ap. nr. X din blocul locativ str. Doina mun. Chișinău. Lucrările de reconstrucție trebuie efectuate în baza documentației de proiect, inclusiv a devizului de cheltuieli, întocmit de către un specialist licențiat în domeniu. Volumul și costul lucrărilor de reconstrucție necesare pentru aducerea casei de locuit și a balconului apartamentului nr. X din str. Doina XXX mun. Chișinău în stare satisfăcătoare, se vor stabili în baza documentației de proiect”.

Fiind audiat în ședința de judecată, expertul Alexandr Gordînschii și-a menținut concluziile expuse în raportul de expertiză, comunicând că există pericolul și riscul ca prejudiciul material cauzat proprietarului apartamentul nr. X să se majoreze, deoarece proprietarul ap. nr. X nu a respectat normele tehnice în construcție elementare. La fel, a remarcat că, stabilirea mărimii concrete a prejudiciului material urmează să fie stabilită de către o subdiviziune a Ministerului Construcției și Amenajării Teritoriului, care urmează să examineze starea balconului și să întocmească un deviz de cheltuieli a lucrărilor necesare.

La fel, a subliniat că, potrivit raportului de expertiză nr.284 din 28 noiembrie 2016, întocmit și semnat de expertul judiciar Anatolie Achimov, costul lucrărilor de reparație interioară a balconului ap. nr.X str. Doina XXX, pentru a fi readus în stare inițială, constituie suma de 27448, 40 de lei. Volumul lucrărilor ce urmează a fi efectuate în partea exterioară a balconului la apartamentul nr.X str. Doina XX, inclusiv deasupra balconului, sub formă de reparație a acoperișului balconului, pentru a fi readus în stare inițială, în urma demolării construcției neautorizate a anexei lit. A4 la ap. nr. XX din același bloc locativ, constituie suma de 18675, 37 de lei. În total, prejudiciu material cauzat bunului imobil, prin construcția neaterizată a anexei deasupra balconului, constituie suma de 46791, 37 de lei.

Reclamanta că la caz urmează să țină cont de sfera de aplicare a dreptului de vecinătate, și anume posibilitatea influenței reciproce.

Totodată, la 11 noiembrie 2013, Natalia Stramous (Zadorojnaia) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău, terț Diana Alexandruc cu privire la anularea actului administrativ (f.d.3-7, 50 vol. I).

În motivarea acțiunii reclamanta, a indicat că prin răspunsul Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău a fost informată că a fost examinată cauza contravențională, intentată în baza procesului-verbal cu privire la contravenție nr.000985 din 04 octombrie 2012 în baza indicilor art.179 din Cod contravențional, iar prin hotărârea din 08 noiembrie 2012 a Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău s-a dispus încetarea procesului contravențional din motivul expirării termenului de prescripție de atragere la răspundere contravențională a Dianei Alexandruc. Prin decizia din data de 03 aprilie 2013 a Curții de Apel Chișinău s-a respins recursul Inspecției de Stat în Construcții, ca fiind depus tardiv.

A menționat că, ulterior adresării în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Ghenadie Alexandruc și a Dianei Alexandruc cu privire la

obligarea demolării construcției neautorizate și repararea prejudiciului material și moral, a fost informată de către Primăria mun. Chișinău că Comisia de recepție finală a recepționat anexa lit. "A4" la ap. nr. X din str. Doina XX mun. Chișinău, prin semnarea procesului-verbal de recepție finală nr.363 din 07 iunie 2013, în lipsa acordului său.

În acest sens, s-a adresat Primăriei mun. Chișinău să i se elibereze o copie a procesului-verbal de recepție finală nr.363 din 07 iunie 2013, însă a primit refuz din motive neîntemeiate.

La 02 octombrie 2013, s-a adresat Primăriei mun. Chișinău cu cerere prealabilă, solicitând anularea procesului-verbal de recepție finală nr.363 din 07 iunie 2013 ca fiind emis ilegal, cu încălcarea procedurii stabilite, precum și a solicitat informația privind actul administrativ care a stat la baza recepționării finale a acestei construcții edificate neautorizat.

Prin răspunsul din 15 octombrie 2013 a Primăriei mun. Chișinău, cererea prealabilă a fost respinsă, motivând acest act este în drept să-l anuleze numai organul judiciar corespunzător, fără a da apreciere motivelor invocate de către ea în cererea prealabilă.

Reclamanta consideră refuzul Primăriei mun. Chișinău ca fiind neîntemeiat, întrucât procesul-verbal de recepție finală contestat reprezintă în sine un act administrativ ilegal, emis cu încălcarea prevederilor legislației în vigoare și cu încălcarea procedurii stabilite, ceea ce duce la încălcarea dreptului său de proprietate garantat de art.46 din Constituția Republicii Moldova și de art.1 din Protocolul Adițional la Convenția Europeană pentru Drepturile Omului.

Subsecvent, reclamanta a precizat că, faptul legalizării construcției neautorizate prin proces-verbal de recepție finală, constituie o eroare de fapt și de drept, comisă de către Primăria mun. Chișinău, deoarece la întocmirea acestuia urma a fi solicitat nemijlocit acordul său ca vecin și proprietara anexei la apartamentul nr.3 din str. Doina 150/3, mun. Chișinău, deasupra căreia a și fost construită anexa neautorizat a familiei Alexandruc.

În contextul enunțat Natalia Stramous (Zadorojnaia) a solicitat anularea procesului-verbal nr.363 din 07 iunie 2013 de recepție finală a Anexei lit.A4 (auxiliară nr.58a-5,7 m.p. și locativă nr.59a-7,2 m.p.) la apartamentul nr.X din str. Doina, XXX, mun.Chișinău, ca fiind ilegal și emis cu încălcarea procedurii stabilite.

Prin hotărârea din 27 iunie 2014 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău s-a respins acțiunea depusă de Natalia Stramous (Zadorojnaia) împotriva Primăriei mun. Chișinău, terț Diana Alexandruc cu privire la anularea actului administrativ, ca fiind depusă tardiv (f.d.148, 150-159, vol. I).

Prin decizia din 14 ianuarie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea de apel depusă de Natalia Stramous (Zadorojnaia), s-a casat hotărârea din 27 iunie 2014 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, cu restituirea cauzei la rejudecare, în aceeași instanță, în alt complet de judecată, pentru a fi examinată în conexiune cu cauza aflată pe rolul instanței (f.d.198-200 vol. I).

Prin încheierea din 03 aprilie 2015 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău a fost strămutată cauza de contencios administrativ, intentată la acțiunea depusă de Natalia

Stramous (Zadorojnaia) împotriva Primăriei mun. Chișinău, terț Diana Alexandruc cu privire la anularea procesului-verbal de recepție finală, la Judecătoria Râșcani, mun. Chișinău pentru examinarea acesteia cu cauza civilă aflată pe rolul acestei instanțe de judecată (f.d.216-217 vol. I).

Prin încheierea din 21 mai 2015 a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău s-a conexasat într-un singur proces, cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Stramous (Zadorojnaia) împotriva Primăriei mun. Chișinău, terț Diana Alexandruc cu privire la anularea procesului-verbal de recepție finală, cu cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Stramous (Zadorojnaia) împotriva lui Ghenadie Alexandruc și a Dianei Alexandruc cu privire la obligarea demolării construcției neautorizate și repararea prejudiciului material și moral (f.d.62 vol. II).

Prin hotărârea din 25 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana a fost admisă parțial acțiunea depusă de Natalia Stramous (Zadorojnaia). Au fost obligați Ghenadie Alexandruc și Diana Alexandruc să demoleze necondiționat Anexa - construcția neautorizată la ap.X din str. Doina XXX, mun. Chișinău. S-a anulat procesul-verbal de recepție finală nr.363 din 07 iunie 2017, ca fiind ilegal. S-a încasat din contul lui Ghenadie Alexandruc și a Dianei Alexandruc, în mod solidar, în beneficiul Nataliei Stramous (Zadorojnaia) suma de 46791,37 de lei cu titlu de prejudiciu material, cauzat ca rezultat al afectării construcției și suma de 12898 de lei cheltuieli de judecată, în total, suma de 59689,37 de lei. În rest acțiunea, s-a respins ca neîntemeiată. S-a încasat din contul lui Ghenadie Alexandruc și Diana Alexandruc, în mod solidar, în bugetul statului suma de 603,74 de lei taxă de stat (f.d.190 vol. II).

La 26 aprilie 2019, prin intermediul oficiului poștal, Natalia Stramous (Zadorojnaia) a depus apel împotriva hotărârii din 25 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii primei instanțe în partea respingerii acțiunii, cu emiterea în această parte a unei decizii noi de admitere integrală a acțiunii (f.d.162,197-198 vol. II).

La 19 martie 2020, Natalia Stramous (Zadorojnaia) a prezentat motivarea apelului, iar la 16 iunie 2020 a prezentat bonul privind achitarea taxei de stat, prin intermediul oficiului poștal (f.d.216-234 vol. II).

Totodată, la 27 mai 2019, Diana Alexandruc și Ghenadie Alexandruc au depus apel împotriva hotărârii din 25 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii contestate, în partea admiterii pretențiilor înaintate de Natalia Stramous (Zadorojnaia), cu adoptarea în această parte a unei decizii noi de respingere integrală a pretențiilor înaintate de reclamantă (f.d.199-200 vol. II).

Prin încheierea din 28 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de Natalia Stramous (Zadorojnaia), Diana Alexandruc și Ghenadie Alexandruc, acordând apelanților termen până la 22 iunie 2020 să prezinte apelurile motivate și dovada achitării taxei de stat.

La 22 iunie 2020, Diana Alexandruc și Ghenadie Alexandruc au depus motivarea apelului și bonul privind achitarea taxei de stat.

Prin decizia din 06 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău au fost admise cererile apel depuse de Natalia Stramous (Zadorojnaia), Ghenadie Alexandruc și Diana Alexandruc. S-a casat integral hotărârea din 25 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana și s-a emis o decizie nouă, prin care s-a declarat ca inadmisibilă acțiunea depusă de către Natalia Stramous (Zadorojnaia) împotriva Primăriei mun. Chișinău, terț Diana Alexandruc cu privire la anularea procesului-verbal de recepție finală. S-a admis parțial acțiunea depusă de Natalia Stramous (Zadorojnaia) împotriva lui Ghenadie Alexandruc și a Dianei Alexandruc cu privire la obligarea demolării construcției neautorizate și repararea prejudiciului material și moral cauzat prin construcția neautorizată. S-a încasat în mod solidar din contul lui Ghenadie Alexandruc și Diana Alexandruc în beneficiul Nataliei Stramous (Zadorojnaia) suma de 46791,37 de lei cu titlu de prejudiciu material cauzat ca rezultat al afectării construcției și 12898 de lei cheltuieli de judecată. În rest, pretențiile Nataliei Stramous (Zadorojnaia) cu privire la obligarea demolării construcției neautorizate și repararea prejudiciului moral, au fost respinse ca neîntemeiate. S-a încasat în mod solidar din contul lui Ghenadie Alexandruc și Diana Alexandruc în bugetul de stat taxa de stat în mărime de 603,74 de lei.

La 05 august 2021, Ghenadie Alexandruc și Diana Alexandruc, reprezentați de avocatul Anatolie Barbacar, au depus recurs împotriva deciziei din 06 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

La 05 august 2021, Natalia Stramous (Zadorojnaia), reprezentată de avocatul Coptu Sergiu, a depus recurs împotriva deciziei din 06 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Prin decizia din 29 decembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție s-au admis recursurile depuse de Ghenadie Alexandruc și Diana Alexandruc, reprezentați de avocatul Anatolie Barbacar, și de Natalia Stramous (Zadorojnaia), reprezentată de avocatul Coptu Sergiu. S-a casat integral decizia din 06 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 05 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a casat integral hotărârea din 25 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana și s-a emis o decizie nouă de respingere integrală a acțiunii depuse de Natalia Stramous (Zadorojnaia) ca neîntemeiată.

Instanța de apel a motivat decizia de respingere a acțiunii depuse de Natalia Stramous (Zadorojnaia) prin faptul că, procesul-verbal de recepție finală nr.363 din 07.06.2013 a fost eliberat și emis cu respectarea prevederilor legale, fiind prezentat actul de inspectare din 02.08.2012, certificatul de urbanism informativ nr.186/13 din 25.03.2013, avizul sanitar nr.04/4.1-686 din 16.04.2013 emis de Centru de Sănătate Publică, avizul privind recepția finală a construcției nr.1/5-40 din 10.04.2013 emis de Serviciul Protecție Civile și Situațiilor Excepționale (f.d.89-98 verso vol.I). Nefiind necesar la caz conform normelor legale, acordul vecinilor.

Instanța de apel a conchis că, la caz nu s-au stabilit temeuri privind anularea actului administrativ contestat, motiv din care nu poate fi admisă nici pretenția privind obligarea demolării construcției neautorizate, în situația în care, reconstrucția

balconului, în anexa "lit.A4" la apartamentul nr. X, situat pe str. str. Doina XXX mun. Chișinău, ce aparține cu drept de proprietate lui Ghenadie Alexandruc și Diana Alexandruc, reprezintă lucrări ce au la bază documentația corespunzătoare și nu pot fi supuse demolării.

Instanța de apel a considerat neîntemeiate și pretențiile Nataliei Stramous (Zadorojnaia) privind repararea prejudiciului material și moral, la acest aspect reținând că temei de încasare a prejudiciului material reclamanta a invocat faptul că în anul 2012, Ghenadie și Diana Alexandruc, au construit deasupra anexei apartamentului său o construcție capitală, fără autorizație de construire, pe când pârâții au invocat că anexa executată de către ei nu are drept *fundatie construcția* Nataliei Stramous (Zadorojnaia), respectiv aceasta nu afectează imobilul ultimei.

La acest aspect, instanța de apel a reținut că, prin raportul de expertiză judiciară nr. 636 din 28.04.2015 (vol. II, f.d. 41-43), s-a concluzionat că, starea balconului din apartamentul nr. X pe str. Doina, XXX, mun. Chișinău, ce aparține cu drept de proprietate Nataliei Stramous (Zadorojnaia), este nesatisfăcătoare și anume, în tavan sunt prezente fisuri. Cauza apariției fisurilor tavanului, reprezintă lucrările de reconstruire efectuate la "lit.A4", la ap. X care au fost efectuate cu încălcarea normelor de construcție. Cu toate acestea, însă, nu s-a stabilit dacă anexa executată de către Ghenadie Alexandruc și Diana Alexandruc, nu are drept *fundatie construcția* Nataliei Stramous (Zadorojnaia). Or, prin raportul de constatare tehnico-științifică nr.530 din 19.07.2012 s-a stabilit că, construcția executată de către Diana Alexandruc nu are drept *fundatie construcția* Nataliei Stramous (Zadorojnaia), ce se confirmă și prin imaginile foto și înregistrările video anexate la materialele dosarului.

Având în vedere că raportul de expertiză judiciară nr. 636 din 28.04.2015 (vol. II, f.d. 41-43), nu stabilește dacă anexa executată de către Ghenadie Alexandruc și Diana Alexandruc, nu are drept *fundatie construcția* Nataliei Stramous (Zadorojnaia), în ședința de judecată în instanța de apel, după restituirea cauzei la rejudecare prin decizia Curții Supreme de Justiție din 29 decembrie 2021 (vol. III, f.d. 154-176), s-a propus participanților la proces și anume Nataliei Stramous (Zadorojnaia), efectuarea unei expertize întru înlăturarea acestei neclarități, însă, ultima a refuzat efectuarea expertizei întru constatarea și stabilirea dacă anexa executată de către Ghenadie Alexandruc și Diana Alexandruc, nu are drept *fundatie construcția* Nataliei Stramous (Zadorojnaia), invocând că, susține cele stabilite și constatate prin raportul de expertiză judiciară nr. 636 din 28.04.2015, prin care nu se dezbate aspectul dat.

Astfel, instanța de apel a conchis că, în condițiile în care părțile invocă două stări de fapt contrare, între fapta ilicită invocată de reclamantă și prejudiciul solicitat nu există un raport cauzal, motiv din care nu poate fi stabilit exact costul lucrărilor de reparație ce necesită a fi efectuate la partea exterioară a balconului de la apartamentul nr. X, situat pe str. str. Doina, XXX, mun. Chișinău, pentru a fi readus la starea inițială. Or, în suma de 18 675,37 de lei sunt incluse și cheltuielile pentru demolarea acoperișului existent cu construirea unui acoperiș nou, iar la propunerea instanței de apel de a efectua o expertiză, ce va stabili cu exactitate costul lucrărilor de reparație ce necesită a fi efectuate la partea exterioară a balconului de la apartamentul nr. X, situat pe str. str. Doina, XXX, mun. Chișinău, apelanta Natalia Stramous

(Zadorojnaia) a refuzat efectuarea unei noi expertize, susținând raportul de expertiză judiciară nr. 636 din 28.04.2015, în care costul dat nu se reflectă.

În contextul enunțat, instanța de apel a considerat pretențiile Nataliei Stramous (Zadorojnaia) cu privire la repararea prejudiciului material și moral ca fiind neîntemeiate, nefiind probate.

Sub acest aspect a fost respinsă și pretenția privind compensarea cheltuielilor de judecată, având în vedere că au fost respinse pretențiile principale ale reclamantei.

La 07 octombrie 2022, Natalia Stramous (Zadorojnaia), reprezentă de avocatul Sergiu Coptu, a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, iar la 03 februarie 2023 a prezentat motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei din 05 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și casarea parțială a hotărârii din 25 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, cu emiterea unei decizii noi de admitere integrală a acțiunii sale.

În susținerea recursului, Natalia Stramous (Zadorojnaia) a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, menționând că Curtea de Apel Chișinău a examinat superficial prezenta speță, apreciind arbitrar probele administrate, nu au fost dovedite circumstanțele considerate de instanța de apel ca fiind stabilite, cu interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural.

Recurenta a relatat circumstanțele și argumentele invocate anterior în cererea de chemare în judecată și cererea de apel.

De asemenea, recurenta consideră că, instanța de apel nu a ținut cont de prevederile legale care reglementează dreptul de vecinătate, care în viziunea sunt incidente la cazul speței, întrucât vecinii săi Ghenadie Alexandruc și Diana Alexandruc au construit neautorizat, deasupra balconului locuinței sale, fără acordul ei, o construcție – anexă, care îi încalcă dreptul de proprietate privată, cauzându-i drept consecință prejudicii materiale.

Instanța de apel nu a ținut cont de raportul de expertiză nr.530 din 19 iulie 2012, prin care s-a stabilit starea apartamentului său și s-a apreciat mărimea prejudiciului material cauzat în urma edificării construcției neautorizate de către familia Alexandruc deasupra balconului său.

Este eronată concluzia instanței de apel precum că raportul de expertiză nr.636 din 28 aprilie 2015 nu stabilește dacă anexa executată de intimați nu are fundație construcția ei, or, numai un expert specializat poate face astfel de constatări.

Instanța de apel a ignorat faptul că la actele cauzei sunt 2 rapoarte de expertiză din care rezultă că construcția neautorizată ale intimaților a fost efectuată cu încălcarea normelor în construcții, și s-a apreciat mărimea prejudiciului material cauzat ei.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a III a „Procedura contenciosului administrativ”, Capitolul V „Procedura de recurs” din Codul administrativ, în special ce vizează prevederile cu privire la depunerea cererii de recurs, termenul depunerii, temeiurile recursului și procedura examinării acestuia.

Totuși, art. XI alin. (3) din Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Aceleași considerente se deduc și din interpretarea art.195 din Codul administrativ în coroborare cu prevederile art.3 alin.(3) din Codul de procedură civilă care stipulează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171. Or, legea procesual-civilă, care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare, nu are putere retroactivă.

În conjunctura enunțată, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție la examinarea temeiurilor admisibilității recursului, va aplica prevederile Codului administrativ în redacția în vigoare la data declarării recursului.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ (până la modificările operate prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 05 octombrie 2022, în ședință publică.

Actele cauzei atestă că copia dispozitivului deciziei instanței de apel a fost notificată la adresa electronică a avocatului recurentei Natalia Stramous (Zadorojnaia), Sergiu Coptu, la 17 octombrie 2022, fapt ce se confirmă prin scrisoarea anexată la dosar (f.d.214, vol.III).

Totodată, din materialele dosarului rezultă că, decizia integrală a instanței de apel a fost notificată, la adresa electronică a avocatului recurentei Natalia Stramous (Zadorojnaia), Sergiu Coptu, la 08 februarie 2023, fapt ce se confirmă prin scrisoarea anexată la dosar (f.d.218, vol.III).

Astfel, recursul (inițial și cel motivat) a fost depus de Natalia Stramous (Zadorojnaia), reprezentată de avocatul Sergiu Coptu, cu respectarea prevederilor art.245 din Codul administrativ.

La 22 februarie 2023, Curtea Supremă de Justiție, întru respectarea dreptului părților la un proces echitabil, a expediat în adresa lui Alexandru Ghenadie, Alexandru Diana și Primăriei mun. Chișinău copia recursului (inițial și motivat) depus de Natalia Stramous (Zadorojnaia), cu înștiințarea despre necesitatea prezentării referințelor, cu toate acestea intimații nu și-au valorificat acest drept procedural și nu au prezentat referințe (f.d.19-21, vol. IV).

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin.(2) din art.246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi rezultă că, admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, sintagma „*în special*” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul devolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul de judecată notează că, pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct.230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct.85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages

Prestations Services împotriva Franței, pct.45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (cauza Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141, §39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (cauza Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, §31, Seria A, nr.212-A).

În circumstanțele menționate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Stramous (Zadorojnaia) Natalia, reprezentată de avocatul Coptu Sergiu.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Stramous (Zadorojnaia) Natalia, reprezentată de avocatul Coptu Sergiu, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Ion Malanciuc

judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni